

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Wprowadzenie	17
Wykaz kont dla jednostek stosujących ustawę o rachunkowości	31
Wykaz kont dla jednostek stosujących Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej	39
Zespół 0	
Aktywa trwałe	47
1. Definicje, podstawowe pojęcia	47
1.1. Rzeczowe aktywa trwałe	48
1.2. Umowa leasingu	50
1.3. Wartości niematerialne i prawne	51
1.4. Inwestycje	54
1.5. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	55
2. Zasady wyceny	56
2.1. Rzeczowe aktywa trwałe	56
2.1.1. Wartość początkowa	56
2.1.2. Ustalanie ceny nabycia lub jej odpowiednika na potrzeby wyceny początkowej środka trwałego	57
2.1.3. Ustalanie kosztu wytworzenia na potrzeby wyceny wartości początkowej środka trwałego	59
2.1.4. Nabycie środków trwałych w wyniku wymiany	63
2.1.5. Wycena środków trwałych w leasingu finansowym	65
2.1.6. Ulepszenie środków trwałych	67
2.1.7. Aktualizacja wyceny (przeszacowanie) środków trwałych	68
2.1.8. Amortyzacja (umorzenie)	69
2.1.9. Utrata wartości	74
2.1.10. Wycena zwierzęcych i roślinnych aktywów trwałych	78
2.2. Wartości niematerialne i prawne	78
2.3. Inwestycje długoterminowe	80
2.3.1. Inwestycje w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne	80
2.3.2. Inwestycje w aktywa finansowe	81

3. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	82
3.1. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne	83
3.2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	87
3.3. Inwestycje długoterminowe	87
3.3.1. Inwestycje w nieruchomości	87
3.3.2. Inwestycje w aktywa finansowe	89
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	92
Konta 01 – Rzeczowe aktywa trwałe	92
Konto 011 – Środki trwałe	92
Konto 012 – Środki trwałe w budowie	96
Konto 013 – Zaliczki na środki trwałe w budowie	98
Konto 016 – Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych	99
Konto 017 – Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie	100
Konta 02 – Wartości niematerialne i prawne	101
Konto 021 – Wartości niematerialne i prawne	102
Konto 022 – Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	104
Konto 023 – Wartość firmy	104
Konto 024 – Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	105
Konto 026 – Odpisy z tytułu utraty wartości przez wartości niematerialne i prawne	106
Konta 03 – Inwestycje długoterminowe w aktywa niefinansowe	107
Konto 031 – Inwestycje długoterminowe w aktywa niefinansowe – nieruchomości	108
Konto 032 – Długoterminowe inwestycje w aktywa niefinansowe – wartości niematerialne i prawne	110
Konto 033 – Inwestycje długoterminowe w aktywa niefinansowe – inne inwestycje	112
Konta 04 – Inwestycje długoterminowe w aktywa finansowe – udziały i akcje	112
Konto 041 – Inwestycje długoterminowe – udziały i akcje przeznaczone do obrotu	112
Konto 042 – Inwestycje długoterminowe – udziały i akcje dostępne do sprzedaży	115
Konto 043 – Inwestycje długoterminowe – udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych	117
Konta 05 – Inwestycje długoterminowe w aktywa finansowe inne niż udziały i akcje	120
Konto 050 – Inwestycje długoterminowe – dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	120
Konto 051 – Inwestycje długoterminowe – dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	121
Konto 052 – Inwestycje długoterminowe – dłużne papiery wartościowe stanowiące pożyczki i wierzytelności	123
Konto 053 – Inwestycje długoterminowe – dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	125

Konto 054 – Inwestycje długoterminowe – pożyczki długoterminowe przeznaczone do obrotu	126
Konto 055 – Inwestycje długoterminowe – pożyczki długoterminowe dostępne do sprzedaży	128
Konto 056 – Inwestycje długoterminowe – pożyczki długoterminowe stanowiące pożyczki i wierzytelności	129
Konto 057 – Inwestycje długoterminowe – pożyczki długoterminowe utrzymywane do terminu wymagalności	131
Konto 058 – Inwestycje długoterminowe – jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne przeznaczone do obrotu	132
Konto 059 – Inwestycje długoterminowe – jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne dostępne do sprzedaży	134
Konta 07 – Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	135
Konto 070 – Umorzenie środków trwałych	135
Konto 075 – Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	137
Konta pozabilansowe	138
Konto 091 – Środki trwale dzierżawione i leasingowane	138
Konto 092 – Grunty przyjęte w wieczyste użytkowanie	139

Zespół 1

Inwestycje krótkoterminowe	141
1. Definicje, podstawowe pojęcia	141
1.1. Inwestycje, instrumenty finansowe a aktywa finansowe	142
1.1.1. Instrumenty finansowe	142
1.1.2. Aktywa finansowe: aktywa pieniężne i umowne prawa do otrzymania aktywów pieniężnych	144
1.1.3. Aktywa finansowe: instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki	145
1.1.4. Aktywa finansowe: prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach	146
2. Zasady wyceny aktywów w walucie polskiej	147
3. Zasady wyceny aktywów i zobowiązań w walutach obcych	153
3.1. Wycena w trakcie roku obrotowego	153
3.2. Wycena na dzień bilansowy	153
3.3. Ujęcie różnic kursowych	154
4. Ustawa o rachunkowości i rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	154
5. Dostosowanie planu kont do MSSF	157
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	160
Konta 10 – Kasa	160
Konto 101 – Kasa	160
Konto 102 – Kasa walutowa	163
Konta 13 – Rachunki w instytucjach finansowych	164
Konto 131 – Bieżące rachunki bankowe	164

Konto 132 – Lokacyjne rachunki bankowe	167
Konto 133 – Pozostałe rachunki w instytucjach finansowych	168
Konto 135 – Inne aktywa pieniężne	171
Konta 14 – Inwestycje krótkoterminowe – udziały i akcje	172
Konto 141 – Krótkoterminowe inwestycje – udziały (akcje) przeznaczone do obrotu	172
Konto 142 – Krótkoterminowe inwestycje – udziały (akcje) dostępne do sprzedaży	174
Konto 143 – Krótkoterminowe inwestycje – udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych	175
Konto 149 – Przekwalifikowanie inwestycji – udziałów i akcji	177
Konta 15 – Inwestycje krótkoterminowe – dłużne papiery wartościowe	178
Konto 151 – Inwestycje krótkoterminowe – dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	178
Konto 152 – Inwestycje krótkoterminowe – dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	180
Konto 153 – Inwestycje krótkoterminowe – dłużne papiery wartościowe stanowiące pożyczki i wierzytelności	182
Konto 154 – Inwestycje krótkoterminowe – dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	183
Konto 159 – Przekwalifikowanie inwestycji – dłużne papiery wartościowe	184
Konta 16 – Inwestycje krótkoterminowe – należności z tytułu pożyczek	187
Konto 161 – Inwestycje krótkoterminowe – pożyczki przeznaczone do obrotu	187
Konto 162 – Inwestycje krótkoterminowe – pożyczki dostępne do sprzedaży	188
Konto 163 – Inwestycje krótkoterminowe – pożyczki i wierzytelności	190
Konto 164 – Inwestycje krótkoterminowe – pożyczki utrzymywane do terminu wymagalności	191
Konto 169 – Przekwalifikowanie inwestycji – pożyczki	193
Konta 17 – Inwestycje krótkoterminowe – jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	195
Konto 171 – Inwestycje krótkoterminowe – jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne przeznaczone do obrotu	195
Konto 172 – Inwestycje krótkoterminowe – jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne dostępne do sprzedaży	196
Konto 179 – Przekwalifikowanie inwestycji – jednostki uczestnictwa	198
Konta 18 – Inwestycje krótkoterminowe – instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających	199
Konto 181 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty forward	199
Konto 182 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty futures	200
Konto 183 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty swap	200
Konto 184 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty opcji	201
Konta 19 – Inwestycje krótkoterminowe – instrumenty pochodne stanowiące instrumenty zabezpieczające	202
Konto 191 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty forward	202
Konto 192 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty futures	203

Konto 193 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty swap	204
Konto 194 – Inwestycje krótkoterminowe – kontrakty opcji	204

Zespół 2

Rozrachunki i roszczenia	207
1. Definicje, podstawowe pojęcia	207
1.1. Należności	208
1.2. Wycena należności	209
1.3. Zobowiązania	213
1.4. Wycena zobowiązań	216
2. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	217
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	220
Konta 20 – Rozrachunki z kontrahentami i odpisy aktualizujące	220
Konto 201 – Rozrachunki z odbiorcami krajowymi	222
Konto 202 – Rozrachunki z dostawcami krajowymi	224
Konto 203 – Rozrachunki z odbiorcami zagranicznymi	226
Konto 204 – Rozrachunki z dostawcami zagranicznymi	228
Konto 206 – Odpisy aktualizujące należności	231
Konto 21 – Rozrachunki w walutach obcych	232
Konta 22 – Rozrachunki publicznoprawne	233
Konto 220 – Rozrachunki publicznoprawne	237
Konto 221 – VAT naliczony i jego rozliczenie	239
Konto 222 – VAT należny i jego rozliczenie	241
Konto 223 – VAT naliczony przyszłych okresów	243
Konto 224 – VAT należny przyszłych okresów	243
Konta 23 – Rozrachunki z pracownikami	244
Konto 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	246
Konto 232 – Rozrachunki z pracownikami z tytułu udzielonych pożyczek	248
Konto 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami	248
Konta 24 – Pozostałe rozrachunki	252
Konto 241 – Rozrachunki z właścicielami	252
Konto 242 – Rozliczenie niedoborów, szkód i nadwyżek	254
Konto 249 – Pozostałe rozrachunki i rozliczenia	256
Konto 25 – Rozrachunki wewnątrzzakładowe	258
Konta 26 – Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	259
Konto 261 – Długoterminowe pożyczki	259
Konto 262 – Krótkoterminowe pożyczki	261
Konto 263 – Długoterminowe kredyty bankowe	262
Konto 264 – Krótkoterminowe kredyty bankowe	263
Konta 27 – Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych	265
Konto 270 – Zobowiązania długoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	265
Konto 271 – Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	266
Konto 272 – Zobowiązania wekslowe	267

Konta 28 – Inne zobowiązania finansowe	268
Konto 283 – Inne zobowiązania finansowe	269
Konto 285 – Należności z tytułu leasingu finansowego	269
Konto 286 – Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	270
Konta pozabilansowe	271
Konto 290 – Zobowiązania warunkowe	271

Zespół 3

Materiały i towary	273
1. Definicje, podstawowe pojęcia	273
2. Zasady wyceny	274
2.1. Wycena w ciągu roku obrotowego	274
2.2. Wycena na dzień bilansowy	277
2.3. Metody wyceny rozchodu	277
2.4. Ewidencja	281
2.5. Inwentaryzacja	281
3. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	282
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	285
Konto 301 – Rozliczenie zakupu materiałów	285
Konto 302 – Rozliczenie zakupu usług i energii obcej	286
Konto 303 – Rozliczenie zakupu towarów	288
Konto 304 – Rozliczenie zakupów dotyczących środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych	290
Konto 311 – Materiały	292
Konto 315 – Odpisy aktualizujące wartość materiałów	294
Konto 316 – Koszty zakupu dotyczące zapasu materiałów	295
Konto 331 – Towary	295
Konto 335 – Odpisy aktualizujące wartość towarów	297
Konto 336 – Koszty zakupu dotyczące zapasu towarów	298
Konto 341 – Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów	299
Konto 343 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów	301
Konta pozabilansowe	302
Konto 390 – Zapasy obce	302
Konto 391 – Towary przyjęte w komis	303

Zespół 4

Koszty według rodzajów i ich rozliczenie	305
1. Definicje, podstawowe pojęcia	305
2. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	310
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	313
Konto 401 – Zużycie materiałów i energii	313
Konto 402 – Usługi obce	316
Konto 403 – Podatki i opłaty	319
Konto 404 – Wynagrodzenia	320

Konto 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	321
Konto 408 – Amortyzacja	323
Konto 409 – Pozostałe koszty	325
Konto 490 – Rozliczenie kosztów rodzajowych	326
Zespół 5	
Koszty w układzie kalkulacyjnym i ich rozliczenie	329
1. Definicje, podstawowe pojęcia	329
1.1. Koszty podstawowej działalności operacyjnej w układzie funkcjonalnym	329
1.2. Koszty podstawowej działalności operacyjnej w układzie kalkulacyjnym	332
1.2.1. Koszty bezpośrednie	333
1.2.2. Koszty pośrednie	334
1.3. Zalecane metody ustalania kosztów niewykorzystanych zdolności produkcyjnych	337
2. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	353
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	355
Konta 50 – Koszty działalności podstawowej	355
Konto 501 – Koszty działalności podstawowej	356
Konto 502 – Koszty wydziałowe produkcji podstawowej	359
Konto 508 – Koszty ogólnoprodukcyjne	361
Konto 509 – Braki	362
Konto 51 – Koszty zakupu	363
Konto 52 – Koszty sprzedaży	365
Konto 53 – Koszty działalności pomocniczej	367
Konto 55 – Koszty ogólnego zarządu	370
Konto 58 – Rozliczenie kosztów działalności	371
Zespół 6	
Produkty i rozliczenia międzyokresowe	373
1. Definicje, podstawowe pojęcia	373
1.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	375
1.2. Zmiana stanu produktów	378
1.2.1. Krąg kosztowy	381
2. Zasady wyceny	383
2.1. Wycena przychodu wyrobów gotowych	384
2.2. Wycena rozchodu wyrobów gotowych	385
2.3. Rozwiązania szczegółowe dla oprogramowania i projektów typowych	386
2.4. Odpisy aktualizujące wartość produktów	387
3. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	389
3.1. Zmiana stanu produktów według MSSF/MSR	389
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	392
Konto 601 – Wyroby gotowe	392
Konto 602 – Półfabrykaty	394

Konto 603 – Produkcja w toku	395
Konto 620 – Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych	397
Konto 626 – Odpisy aktualizujące wartość produktów	399
Konto 641 – Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów	400
Konto 645 – Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	402
Konto 646 – Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów z tytułu innych świadczeń	403
Konto 647 – Rozliczenie kosztów usług długoterminowych	405
Konto 648 – Rozliczenie przychodów długoterminowych z usług długoterminowych	406
Konto 650 – Rozliczenia międzyokresowe przychodów	408

Zespół 7

Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem	411
1. Definicje, podstawowe pojęcia	411
1.1. Uznanie przychodów	411
1.1.1. Uznanie przychodu w momencie przekazania rzeczy (dóbr)	415
1.1.2. Uznanie przychodu w trakcie produkcji lub świadczenia usługi	417
1.1.3. Uznanie przychodu w momencie odbioru dobra przez nabywcę	429
1.1.4. Uznanie przychodu po przekazaniu dóbr i usług do nabywcy	429
1.2. Uznanie kosztów	430
1.2.1. Pomiar kosztów współmiernych do przychodów	430
1.3. Przychody i koszty związane z inwestycjami w aktywa trwałe	433
1.4. Przychody i koszty związane z inwestycjami w aktywa obrotowe	434
1.5. Pozostała działalność operacyjna	434
2. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – najważniejsze różnice	437
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	440
Konto 700 – Sprzedaż produktów	440
Konto 701 – Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	443
Konto 730 – Sprzedaż towarów	445
Konto 731 – Wartość sprzedanych towarów	447
Konto 740 – Sprzedaż materiałów	449
Konto 741 – Wartość sprzedanych materiałów	450
Konto 751 – Przychody i koszty z udziałów (akcji) wycenianych metodą praw własności oraz dywidendy z tytułu udziałów i akcji	452
Konto 752 – Przychody z tytułu odsetek	454
Konto 753 – Przychody ze zbycia aktywów finansowych	455
Konto 754 – Przychody z tytułu aktualizacji wyceny aktywów finansowych, w tym z tytułu przekwalifikowania	456
Konto 755 – Pozostałe przychody finansowe	457
Konto 756 – Koszty odsetek	459
Konto 757 – Koszty ze zbycia aktywów finansowych	459
Konto 758 – Koszty z tytułu aktualizacji wyceny aktywów finansowych	460
Konto 759 – Pozostałe koszty finansowe	461

Konta 76 – Pozostałe przychody i koszty operacyjne	462
Konto 761 – Przychody z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych i inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	463
Konto 762 – Dotacje, subwencje, dopłaty	465
Konto 763 – Pozostałe przychody operacyjne	466
Konto 764 – Pozostałe przychody operacyjne – działalność socjalna	467
Konto 765 – Pozostałe przychody operacyjne z tytułu aktualizacji wartości aktywów niefinansowych	468
Konto 766 – Wartość netto rozchodowanych składników aktywów trwałych	469
Konto 767 – Odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych	470
Konto 768 – Pozostałe koszty operacyjne	471
Konto 769 – Pozostałe koszty operacyjne – działalność socjalna	474
Konto 790 – Obroty wewnętrzne	474
Konto 791 – Koszt obrotów wewnętrznych	477

Zespół 8

Kapitały (fundusze) własne, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, fundusze specjalne, rezerwy i wynik finansowy	481
1. Definicje, podstawowe pojęcia	481
1.1. Kapitał własny	481
1.1.1. Spółka cywilna	483
1.1.2. Spółki handlowe	483
1.2. Rezerwy na zobowiązania	496
1.2.1. Podatek dochodowy bieżący i odroczony	498
1.2.2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	511
1.2.3. Pozostałe rezerwy	512
1.3. Ujemna wartość firmy	515
2. Ustawa o rachunkowości a Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej – najważniejsze różnice	516
USTALENIA SZCZEGÓŁOWE	525
Konto 801 – Kapitał (fundusz) podstawowy	525
Konto 803 – Należne wpłaty na kapitał podstawowy	532
Konto 804 – Udziały (akcje) własne	533
Konto 811 – Kapitał (fundusz) zapasowy	534
Konto 812 – Kapitał z aktualizacji wyceny	537
Konto 813 – Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	540
Konto 819 – Odroczony podatek dochodowy odnoszony bezpośrednio na kapitał własny	542
Konto 820 – Rozliczenie wyniku finansowego	543
Konto 829 – Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego	545
Konto 831 – Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	545
Konto 833 – Pozostałe rezerwy	546
Konto 841 – Ujemna wartość firmy	547
Konto 851 – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i inne fundusze tworzone na podstawie odrębnych przepisów	548
Konto 860 – Wynik finansowy	551

Konto 870 – Podatek dochodowy bieżący	555
Konto 871 – Odroczony podatek dochodowy	556
Konto 872 – Pozostałe obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	557
Procedura sporządzenia bilansu i rachunku zysków i strat na podstawie zawartego w opracowaniu planu kont	559
Bilans	559
Rachunek zysków i strat	564
Bibliografia	569

Wskazówki dotyczące ujmowania, wyceny i prezentacji zobowiązań i należności z tytułu podatku dochodowego zawiera KSR 2 – Podatek dochodowy. Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego ujmuje się w księgach rachunkowych w kwocie, w jakiej zobowiązanie to powstało (zgodnie z przepisami podatkowymi). Natomiast na dzień bilansowy zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego ujmuje się w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone. Z kolei należność z tytułu podatku dochodowego stanowi nadwyżkę dotychczas zapłaconej kwoty z tytułu podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie nad kwotą do zapłaty za te okresy. Jeżeli nie jest prawdopodobne, że jednostka uzyska zwrot, osiągnie dochód pozwalający na potrącenie należności z tytułu podatku dochodowego z przyszłych zobowiązań z tytułu podatku dochodowego lub w jakikolwiek inny sposób odzyska korzyści wynikające z tych należności, wówczas dokonuje się odpisu aktualizującego ich wartość w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (pkt 6.1–6.3 KSR 2).

W jednostce opodatkowanej ryczałtem od dochodów spółek (tzw. CIT estoński) zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego, jak również koszt z tytułu podatku dochodowego są ujmowane w księgach rachunkowych w momencie podjęcia przez odpowiedni organ decyzji o wypłacie dywidendy lub zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy, jak również o pokryciu strat powstałych w okresie poprzedzającym okres opodatkowania ryczałtem. Oznacza to, że zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego, jak również koszt z tytułu podatku dochodowego w jednostkach opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek są ujmowane nie w roku, w którym wypracowano zysk podlegający podziałowi, lecz w latach, w których podjęto uchwałę o podziale lub pokryciu wyniku finansowego netto. Jednak jednostka powinna ujawnić stosowne informacje w dodatkowych informacjach i objaśnieniach (pkt 5.3.3 KSR 2).

Opis bieżącego podatku dochodowego przedstawiono w zespole 8 w punkcie 1.2.1.

2. Elektroniczne raportowanie danych a plan kont

Podatnicy zobowiązani do przesyłania zestawu elektronicznych danych do organów skarbowych w formie jednolitego pliku kontrolnego JPK_KR_PD powinni uzupełnić księgi rachunkowe o dodatkowe dane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

2.1 Należności długoterminowe

Konta dotyczące należności długoterminowych powinny mieć następujące znaczniki identyfikujące:

BAAIII1_W	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od jednostek powiązanych
BAAIII1_A	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od jednostek powiązanych / Odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych
BAAIII2_W	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale
BAAIII2_A	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Odpisy aktualizujące wartość należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale
BAAIII3_W	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od pozostałych jednostek
BAAIII3_A	AKTYWA / Aktywa trwałe / Należności długoterminowe / Od pozostałych jednostek / Odpisy aktualizujące wartość należności od pozostałych jednostek

2.2 Należności krótkoterminowe

Konta dotyczące należności krótkoterminowych powinny mieć następujące znaczniki identyfikujące:

BABIIIa_D12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy
BABIIIa_D12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych w okresie spłaty do 12 miesięcy
BABIIIa_P12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABIIIa_P12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych w okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABI 1 lb	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Inne
BABIIIb_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od jednostek powiązanych / Inne / Odpisy aktualizujące wartość innych należności od jednostek powiązanych

BABII2a_D12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy
BABII2a_D12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, o okresie spłaty do 12 miesięcy
BABII2a_P12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABII2a_P12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABII2b	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Inne
BABII2b_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale / Inne / Odpisy aktualizujące wartość innych należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale
BABII3a_D12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy
BABII3a_D12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty do 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek o okresie spłaty do 12 miesięcy
BABII3a_P12	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABII3a_P12_A	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek / Z tytułu dostaw i usług / 0 okresie spłaty powyżej 12 miesięcy / Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy
BABII3b	AKTYWA / Aktywa obrotowe / Należności krótkoterminowe / Należności od pozostałych jednostek / Z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń

Konto 316 – Koszty zakupu dotyczące zapasu materiałów

Konto 316 służy do okresowej (na dzień bilansowy) ewidencji kosztów zakupu przypadających na materiały pozostałe w magazynie.

Na stronę Wn konta 316 przenosi się koszty zakupu obciążające materiały w magazynie na koniec okresu. Na początek następnego okresu sprawozdawczego przenosi się (Ma 316) koszty zakupu materiałów w magazynie na konto 51 – Koszty zakupu.

Konto 316 wykazuje saldo Wn oznaczające koszty zakupu obciążające materiały w magazynie na koniec okresu.

Typowe zapisy strony Wn konta 316

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
1.	Przeniesienie kosztów zakupu obciążających materiały w magazynie na koniec okresu	51

Typowe zapisy strony Ma konta 316

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
1.	Przeniesienie kosztów zakupu obciążających materiały w magazynie na początek okresu	51

Konto 331 – Towary

Konto 331 służy do ewidencji towarów handlowych znajdujących się w punktach sprzedaży detalicznej, w magazynach oraz samochodach, z których prowadzona jest sprzedaż przez kierowców.

Na stronie Wn konta 331 ujmuje się:

- przychód towarów do magazynu z zakupu według rzeczywistych cen nabycia/zakupu lub według cen ewidencyjnych;
- przychód towarów do sklepów i samochodów według rzeczywistych cen nabycia (zakupu) lub według cen ewidencyjnych ustalonych np. na poziomie cen sprzedaży netto, sprzedaży brutto;
- przychód wyrobów gotowych przyjętych do sprzedaży detalicznej;
- przesunięcia pomiędzy miejscami przechowywania towarów;
- nadwyżki inwentaryzacyjne;
- zwroty towarów uprzednio sprzedanych;
- zwiększenia cen ewidencyjnych.

Na stronie Ma konta 331 ujmuje się:

- rozchód towarów według cen ewidencyjnych lub według rzeczywistych cen nabycia/zakupu;
- przesunięcia pomiędzy miejscami przechowywania towarów;
- niedobory inwentaryzacyjne;
- zmniejszenie cen ewidencyjnych;
- wydanie towarów do produkcji, badań lub na własne potrzeby jednostki.

Jednostka powinna dostosować swoją ewidencję syntetyczną dla towarów do swojej specyfiki i potrzeb. W grupie kont „Towary” można wyodrębnić następujące konta syntetyczne:

- 331 – Towary w punktach sprzedaży detalicznej;
- 332 – Towary handlowe w magazynie;
- 333 – Towary w zakładach gastronomicznych, stołówkach i bufetach.

Do konta syntetycznego można prowadzić rozwinięcie analityczne według następujących tytułów:

- rodzajów i grup zapasów;
- miejsc składowania i osób odpowiedzialnych materialnie.

Konto 331 wykazuje saldo Wn oznaczające stan zapasów towarów według rzeczywistych cen nabycia (zakupu) lub cen ewidencyjnych.

Dla potrzeb sporządzenia bilansu saldo Wn konta 331 pomniejsza się o saldo Ma konta 335. W przypadku zastosowania cen ewidencyjnych należy również uwzględnić wpływ salda konta 340 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów; saldo Wn konta 343 zwiększa wartość towarów w bilansie, saldo Ma zaś – pomniejsza.

Typowe zapisy strony Wn konta 331

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
1.	Przyjęcie towarów do magazynu lub sklepu z zakupu	303
2.	Uznane reklamacje dotyczące sprzedanych towarów	731
3.	Przesunięcia pomiędzy miejscami składowania towarów:	
	a) w wysokości ceny ewidencyjnej	331
	b) w wysokości odchyleń debetowych	343
4.	Przyjęcie do sklepu wyrobów gotowych jako towarów handlowych: * zapis uszczelniający krąg kosztowy w porównawczym rachunku zysków i strat: Wn 791, Ma 790	
	a) w wysokości ceny ewidencyjnej	601
	b) w wysokości odchyleń	620
5.	Zwiększenia cen ewidencyjnych	343
6.	Nadwyżki inwentaryzacyjne towarów	242

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
7.	Zwiększenie stanu towarów w wyniku inwentaryzacji i korekty kosztów działalności o wartość towarów, które zostały odniesione w koszty bezpośrednio po zakupie	731
8.	Odsetki, prowizje i różnice kursowe od zobowiązań służących sfinansowaniu nabycia towarów w sytuacjach uzasadniających zaliczenie ich do ceny nabycia składnika aktywów	263, 264, 261, 262, 270, 271

Typowe zapisy strony Ma konta 331

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
1.	Rozchód towarów sprzedanych	731
2.	Przesunięcia pomiędzy miejscami składowania towarów: a) w wysokości ceny ewidencyjnej b) w wysokości odchyleń kredytowych	331 343
3.	Przekazanie towarów na cele reprezentacji i reklamy * zapis równoległy Wn 403, Ma 222	409
4.	Niedobory i szkody stwierdzone w trakcie inwentaryzacji	242
5.	Zmniejszenia cen ewidencyjnych towarów	343
6.	Nieodpłatne przekazanie towarów – darowizna	768
7.	Korekty zmniejszające wartość zakupionych towarów	303
8.	Wynagrodzenia w naturze	404
9.	Korekta w wyniku przeprowadzenia inwentaryzacji i ustalenia wartości końcowej towarów, które w ciągu roku były odnoszone w koszty w momencie zakupu	731
10.	Pomoc rzeczowa udzielona osobom uprawnionym ze środków ZFŚS	851
11.	Dodatkowo różnice kursowe od zobowiązań służących sfinansowaniu nabycia towarów w sytuacjach uzasadniających zaliczenie ich do ceny nabycia składnika aktywów	263, 264, 261, 262, 270, 271
12.	Przekwalifikowanie nieruchomości inwestycyjnych do towarów	031

Konto 335 – Odpisy aktualizujące wartość towarów

Konto 335 służy do rozliczenia różnicy między ceną zakupu towarów a wyceną według możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto dokonywaną na dzień bilansowy.

Po stronie Wn ujmuje się zmniejszenia odpisu aktualizującego z tytułu rozchodu towarów objętych aktualizacją w korespondencji z kontem 731 – Wartość sprzedanych towarów przy sprzedaży lub z innymi kontami kosztów przy przekazaniu na własne potrzeby (np. na cele reklamy) lub inne ich przeznaczenie (np. darowizna).

Zakres jednostek zobowiązanych do ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju obejmuje⁵:

- **duże jednostki;**
- **jednostki będące jednostką dominującą dużej grupy kapitałowej;**
- **małe i średnie jednostki** dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym (z wyłączeniem notowanych mikroprzedsiębiorstw);
- **spełniające określone warunki i kryteria wielkości jednostki zależne i oddziały z siedzibą w państwie członkowskim UE, w którym odpowiednio jednostka dominująca najwyższego szczebla lub jednostka samodzielna podlega przepisom prawa państwa trzeciego⁶.**

Tabela 9.1 zawiera zakres ujawnianych informacji na temat zrównoważonego rozwoju⁷.

Tabela 9.1. Zakres informacji na temat zrównoważonego rozwoju

Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju	Uproszczona sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju
1) zwięzły opis modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki, w tym opis: a) odporności modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki na ryzyka związane z kwestiami zrównoważonego rozwoju, b) szans dla jednostki związanych z kwestiami zrównoważonego rozwoju, c) planów jednostki, w tym działań wdrażających i powiązanych z nimi planów finansowych i inwestycyjnych, służących zapewnieniu, aby model biznesowy i strategia biznesowa jednostki uwzględniały: – przejście na zrównoważoną gospodarkę, – ograniczenie globalnego ocieplenia, do 1,5°C, – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., – zagrożenia wynikające z działalności jednostki związanej z węglem, ropą naftową i gazem,	1) zwięzły opis modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki; 2) opis polityk jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju; 3) opis najważniejszych rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków funkcjonowania jednostki dla kwestii zrównoważonego rozwoju oraz wszelkich działań podjętych w celu zidentyfikowania i monitorowania tych skutków, zapobiegania im, łagodzenia ich lub usunięcia;

⁵ Definicje poniższych jednostek zawarte są w art. 3 ust. 1 pkt 1b–1e u.r.

⁶ Zgodnie z art. 63r ust. 5 pkt 2 u.r. w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju należy przedstawić odniesienia do innych informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych informacji, a także odniesienia do kwot wykazanych w rocznym sprawozdaniu finansowym i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych kwot.

⁷ Zgodnie z art. 63r ust. 7 u.r. jednostka może, w wyjątkowych przypadkach, pominąć informacje dotyczące oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli – zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę – ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki, przy czym jednostka nie może pominąć tych informacji, jeżeli niemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności na kwestie zrównoważonego rozwoju.

d) w jaki sposób w modelu biznesowym i strategii biznesowej jednostki uwzględniono potrzeby interesariuszy jednostki oraz wpływ jednostki na kwestie zrównoważonego rozwoju, e) sposobu wdrożenia strategii jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju; 2) opis określonych w czasie i ustanowionych przez jednostkę celów dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym bezwzględnych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych co najmniej na lata 2030 i 2050, opis postępów poczynionych przez jednostkę na rzecz osiągnięcia tych celów oraz oświadczenie, czy cele jednostki związane z czynnikami środowiskowymi opierają się na rozstrzygających dowodach naukowych; 3) opis roli kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz ich wiedzy eksperckiej i umiejętności związanych z wypełnianiem tej roli lub dostęp kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę do takiej wiedzy eksperckiej i umiejętności; 4) opis polityk jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju; 5) informacje o istnieniu systemów zachęt dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju oferowanych kierownikowi jednostki oraz członkom rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę; 6) opis: a) procesu należytej staranności wdrożonego przez jednostkę w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju, b) najważniejszych rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków związanych z własnymi działaniami jednostki i jej łańcuchem wartości, c) wszelkich działań podjętych przez jednostkę w ramach procesu należytej staranności w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym niekorzystnym skutkom, łagodzenia ich, zaradzenia im lub usunięcia ich oraz wyniku tych działań; 7) opis najważniejszych ryzyk dla jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz sposobu zarządzania tymi ryzykami przez jednostkę; 8) wskaźniki odnoszące się do informacji, o których mowa w pkt 1–7	4) opis najważniejszych ryzyk dla jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz sposobu zarządzania tymi ryzykami przez jednostkę; 5) kluczowe wskaźniki niezbędne dla ujawnienia informacji, o których mowa w pkt 1–4

Z tabeli 9.1 wynika, że informacje na temat zrównoważonego rozwoju obejmują:

- **opisy** dotyczące np. celów, polityk, działań i ryzyk w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;
- **wskaźniki** związane z ochroną środowiska, polityką społeczną i ładem korporacyjnym (ESG).

Punktem wyjścia do ujawniania informacji na temat kwestii zrównoważonego rozwoju jest opis sposobu, w jaki **model biznesowy i strategia biznesowa** uwzględniają cele związane z ESG, co ma stanowić kontekst do zrozumienia ryzyk, szans oraz planów jednostki. Zarówno ten opis, jak i pozostałe informacje, w tym wskaźniki, powinny obejmować:

- cały **łańcuch wartości**, czyli pełen zakres działań, zasobów i relacji związanych z modelem biznesowym jednostki oraz środowiskiem zewnętrznym, w którym jednostka prowadzi działalność, czyli również podmioty w ramach *upstream* (np. dostawcy) i *downstream* (np. dystrybutorzy, klienci), np. jednostki, ujawniając dane o emisji gazów cieplarnianych, pozyskują również dane od swoich dostawców, a w przypadku braku możliwości pozyskania takich informacji – dane szacunkowe (por. art. 63r ust. 5; art. 63s ust. 5 u.r.);
- informacje o charakterze rzeczywistym i planowanym w **perspektywie krótko-** (okres przyjęty przez jednostkę jako okres sprawozdawczy w jej sprawozdaniu finansowym), **średnio-** (okres od końca krótkoterminowego okresu sprawozdawczego do pięciu lat) i **długoterminowej** (powyżej pięciu lat) (por. art. 63r ust. 4; art. 63s ust. 4 u.r.), np. jeżeli jednostka nie ustanowiła polityki, nie podjęła działań lub nie wyznaczyła celów w zakresie określonego tematu z obszaru ESG, powinna lub może ujawnić ramy czasowe, w których zamierza to zrobić.

Zwiększenie porównywalności informacji zapewniają standardy sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju (ESRS) oraz standardy sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek (art. 63r ust. 3; art. 63s ust. 3 u.r.). Pierwsze europejskie standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS) zostały przyjęte do stosowania w Unii Europejskiej w 2023 r.⁸ Obejmują one zestaw 12 standardów uniwersalnych, składający się z:

- 2 standardów przekrojowych;
- 10 standardów tematycznych (standardów z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego).

Standardy przekrojowe i tematyczne obejmują wszystkie sektory, czyli mają zastosowanie do wszystkich jednostek. Drugi zestaw standardów ma obejmować standardy sektorowe oraz dla MŚP.

⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2772 z 31.07.2023 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz.Urz. UE L 2772).